

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

**СКЛАД ТА ЗМІСТ СХЕМИ
САНІТАРНОГО ОЧИЩЕННЯ
НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ**

ДБН Б.2.2-6:2013

Видання офіційне

Київ
Міністерство регіонального розвитку, будівництва
та житлово-комунального господарства України
2013

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО:** Товариство з обмеженою відповідальністю "Український науково-дослідний інститут з розробки та впровадження комунальних програм та проектів" (ТОВ "УкрНДІкомунпроект"), м. Харків
- РОЗРОБНИКИ:** **Ф. Лученко**, канд. техн. наук (науковий керівник); **І. Бондар**; **І. Мартинова**; **А. Тітов**
- 2 ВНЕСЕНО:** Департамент благоустрою територій та комунального обслуговування Мінрегіону України
- 3 ПОГОДЖЕНО:** Міністерство екології та природних ресурсів України, лист від 18.04.2012 № 7873/07/10-12
Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки України, лист від 04.08.2011 № 1/03-4.1-3/5731
Український науково – дослідний інститут цивільного захисту МНС України, лист від 24.01.2012 № 93/4-102
Міністерство надзвичайних ситуацій України, лист від 01.03.2012 № 03-1818/161
Міністерство охорони здоров'я України, лист від 29.02.2012 № 05.01-11-16/125
- 4 ЗАТВЕРДЖЕНО:** наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.08.2013 р. № 395
- НАБРАННЯ ЧИННОСТІ:** з 01-01-2014 р.
- 5 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ**

**Право власності на цей документ належить державі.
Цей документ не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований і розповсюджений як офіційне видання без дозволу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.**

© Мінрегіон України, 2013

Видавець нормативних документів у галузі будівництва
і промисловості будівельних матеріалів Мінрегіону України
Державне підприємство "Укрархбудінформ"

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни та визначення понять	1
4 Загальні положення	2
5 Вимоги до текстових матеріалів схеми санітарного очищення населеного пункту	3
6 Вимоги до графічних матеріалів схеми санітарного очищення населеного пункту	8
Додаток А	
Приблизний перелік матеріалів, що складає завдання на розроблення схеми санітарного очищення населеного пункту	10
Додаток Б	
Форма основних техніко-економічних показників схеми санітарного очищення	12
Додаток В	
Бібліографія	16

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

СКЛАД ТА ЗМІСТ СХЕМИ САНИТАРНОГО ОЧИЩЕННЯ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

СОСТАВ И СОДЕРЖАНИЕ СХЕМЫ САНИТАРНОЙ ОЧИСТКИ НАСЕЛЕННОГО ПУНКТА

COMPOSITION AND CONTENT OF SETTLEMENT SANITARY CLEANING SCHEMES

Чинні від 2014-01-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Ці Норми встановлюють вимоги до складу та змісту схеми санітарного очищення населеного пункту (міста, селища міського типу, селища, а також села) (далі – схема).

1.2 Ці Норми призначені для використання органами державного управління, контролю і нагляду, замовниками (інвесторами), науково-дослідними і проектними організаціями, підрядниками, іншими юридичними і фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності у сфері поводження з побутовими відходами та благоустрою населених пунктів.

1.3 Ці Норми не поширюються на:

– заходи щодо знешкодження промислових відходів, за винятком промислових відходів III – IV класів небезпеки, які відповідно до ДСанПіН 2.2.7.029-99 приймають на полігони побутових відходів;

– роботи із ведення реєстру місць видалення відходів, складання паспортів місць видалення відходів, а також розроблення, затвердження і перегляду лімітів на утворення і розміщення відходів [1, 2].

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цих Нормах є посилання на такі документи:

ДБН В.2.4-2-2005 Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування

ДБН Д.1.1-1-2000 Правила визначення вартості будівництва

ДСанПіН 2.2.7.029-99 Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Нижче подано терміни, вжиті в цих будівельних нормах.

3.1 благоустрій населених пунктів, територія, утримання в належному стані території, вулично-дорожня мережа [3]

3.2 вулиця, дорожнє покриття, проїзна частина [4]

3.3 збирання, зберігання, перевезення, перероблення, знешкодження, захоронення, побутові відходи, тверді відходи, рідкі відходи, послуги з вивезення побутових відходів [5]

3.4 планово-регулярна система санітарного очищення; планово-подвірна система збирання побутових відходів; планово-поквартирна система збирання побутових відходів; прибирання об'єктів благоустрою; санітарне очищення територій населених місць (санітарне очищення) [6]

3.5 схема санітарного очищення [6]

Документ, у якому містяться графічні та текстові матеріали щодо черговості здійснення заходів та обсягів робіт з санітарного очищення, систем і методів збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, необхідної кількості сміттевозів, механізмів, устаткування та інвентарю, доцільності проектування, будівництва, реконструкції чи розширення об'єктів поводження з відходами, їх основні параметри і розміщення, орієнтовні капіталовкладення на будівництво і придбання технічних засобів.

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Схему розробляють відповідно до Закону України "Про відходи" [5].

4.2 Основними завданнями схеми є визначення:

- черговості здійснення заходів із санітарного очищення;
- обсягів робіт із санітарного очищення;
- систем і методів поводження з побутовими відходами;
- необхідної кількості спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів, машин, механізмів, устаткування та інвентарю для здійснення робіт із прибирання об'єктів благоустрою;

– доцільності проектування, будівництва, реконструкції, розширення об'єктів поводження з побутовими відходами, їх основних параметрів і місць розміщення;

- обсягів фінансування заходів, передбачених схемою.

4.3 У схемі треба передбачати використання передових технологій, технічних рішень, технологічного обладнання, які відповідають природоохоронним та санітарно-гігієнічним вимогам і забезпечують унеможливлення впливу шкідливих факторів на довкілля та здоров'я людини.

4.4 Основні показники схеми розраховують на етап 15-20 років (етапи визначають у завданні).

Розрахункові показники схеми, що базуються на демографічному і соціально-економічному прогнозах, є орієнтовними.

4.5 У складі схеми відповідно до завдання додатково може виділятися розрахунковий етап від 3 до 7 років з визначенням орієнтовної вартості щодо його реалізації.

4.6 Розроблення схеми здійснюється з дотриманням законодавства [3, 5] на підставі вихідних даних.

4.7 До складу вихідних даних належать:

а) копія основного креслення генерального плану населеного пункту в масштабі 1:10000 (1:5000) та копія схеми розташування населеного пункту в системі розселення;

б) схематичні плани населеного пункту з зазначенням:

- зонування забудови за поверховістю;
- розміщення будинків із наявністю всіх видів благоустрою та відсутністю одного або двох видів благоустрою (центральне опалення, водопостачання, каналізація);
- розміщення існуючих об'єктів поводження з побутовими відходами;
- районів, охоплених та не охоплених планово-регулярною системою санітарного очищення, районів із планово-подвірною та планово-поквартірною системами збирання побутових відходів;
- місць розміщення та об'ємів несанкціонованих звалищ на території населеного пункту;
- меж зон санітарної охорони водних об'єктів (2-й і 3-й пояси), джерел децентралізованого водопостачання;
- ландшафтно-рекреаційних зон;
- наявності під'їздів та проїздів для пожежної техніки на об'єктах поводження з побутовими відходами, а також відстані від об'єктів поводження з побутовими відходами до найближчого пожежного депо;
- наявності протипожежного водопостачання (гідрантів, резервуарів) та водойм для заправки пожежної техніки;

в) текстовий та графічний матеріали з генерального плану населеного пункту, що включають загальну інформацію про населений пункт та природно-кліматичні умови, існуючий стан сфери поводження з побутовими відходами та благоустрою, а також перспективи розвитку населеного пункту;

г) довідка про існуючий стан об'єктів поводження з побутовими відходами: місце розміщення, площі ділянок, райони обслуговування, розмір санітарно-захисних зон, інженерне обладнання, наявність під'їзних шляхів та їх благоустрій. У довідці описують технічний та санітарний стан кожного об'єкта та роблять висновки про можливість його подальшої експлуатації;

д) завдання на розроблення схеми, складеного за переліком матеріалів, які наведені у додатку А.

4.8 За відсутності фактичних даних щодо морфологічного, фізико-хімічного, фракційного складу побутових відходів, їх теплотехнічних властивостей та щільності, а також виникнення необхідності виконання не передбачених завданням на розроблення схеми додаткових робіт, що пов'язані з розглядом інвестиційних намірів, проводять передпроектні пророблення.

4.9 Схема розробляється у складі текстових (згідно з розділом 5) і графічних (згідно з розділом 6) матеріалів.

5 ВИМОГИ ДО ТЕКСТОВИХ МАТЕРІАЛІВ СХЕМИ САНІТАРНОГО ОЧИЩЕННЯ НАСЕЛЕННОГО ПУНКТУ

5.1 Текстові матеріали схеми включають: пояснювальну записку та додатки.

5.1.1 Пояснювальна записка включає такі розділи.

Розділ 1. Характеристика території населеного пункту як об'єкта санітарного очищення, який викладають відповідно до 5.2.

Розділ 2. Заходи з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів (твердих; великогабаритних, ремонтних, рідких), включаючи небезпечні відходи у їх складі, який викладають відповідно до 5.3.

Розділ 3. Заходи із збирання, перевезення, перероблення, знешкодження та захоронення промислових відходів III – IV класів небезпеки, який викладають відповідно до 5.4.

Розділ 4. Заходи з прибирання об'єктів благоустрою, який викладають відповідно до 5.5.

Розділ 5. Інші заходи санітарного очищення, який викладають відповідно до 5.6.

Розділ 6. Вплив на навколишнє середовище, який викладають відповідно до 5.7.

Розділ 7. Техніко-економічні показники та розрахунок обсягів фінансування, який викладають відповідно до 5.8.

5.1.2 До складу додатків входять такі матеріали:

- завдання на розроблення схеми;
- вихідні дані;
- матеріали про погодження схеми.

5.2 Розділ "Характеристика території населеного пункту як об'єкта санітарного очищення" пояснювальної записки

5.2.1 Розділ "Характеристика території населеного пункту як об'єкта санітарного очищення" складається на підставі вивчення вихідних даних і групується у підрозділи:

- природно-кліматичні умови;
- існуючий стан і перспективи розвитку населеного пункту;
- техніко-економічна оцінка існуючого стану санітарного очищення.

5.2.2 У підрозділі "Природно-кліматичні умови" дають характеристики природно-кліматичним умовам, що впливають на організацію робіт з санітарного очищення (клімат, середньорічна температура, тривалість опалювального періоду і безперервних морозів; середньорічна кількість опадів і днів із ожеледдю; товщина снігового покриву, середня висота прошарку снігу, що випадає протягом одного снігопаду; напрямки пануючих вітрів; рельєф, геологічна будова ґрунту).

5.2.3 У підрозділі "Існуючий стан і перспективи розвитку населеного пункту" наводять інформацію з генерального плану населеного пункту про:

а) основні пріоритети та цільові показники соціального та демографічного розвитку територій населеного пункту та характеристики територій, необхідних для подальшого розвитку населеного пункту, а також територій спільних інтересів суміжних територіальних громад;

б) розрахункові показники та заходи щодо розвитку:

– житлового фонду (поверховість, відомча належність, форма власності, ступінь благоустрою);
– водопостачання (охоплення населення централізованим водопостачанням, місця забору води та розміщення очисних споруд, охоронні зони, наявність протипожежного водопостачання);

– господарсько-побутової та зливової каналізації (охоплення населення централізованим водовідведенням, система очищення стічних вод, розміщення очисних споруд, водостічна мережа, система поверхневого водовідведення);

– тепlopостачання (розміщення ТЕЦ, котелень);

в) питання благоустрою населеного пункту, функціонального зонування та розміщення окремих зон у плані населеного пункту;

г) наявність аварійно-рятувальної (пожежної) техніки.

5.2.4 У підрозділі "Техніко-економічна оцінка існуючого стану санітарного очищення" наводять такі показники:

а) поводження з побутовими відходами (рівень охоплення населення населеного пункту планово-регулярною системою санітарного очищення, а також системою роздільного збирання окремих компонентів твердих побутових відходів, тип, об'єм і кількість контейнерів для збирання побутових відходів, вторинної сировини та небезпечних відходів, що є у складі твердих побутових відходів, наявність та стан контейнерних майданчиків, тип, кількість, технічні характеристики спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, стан і заходи щодо забезпечення миття та дезінфекції контейнерів і спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів, тарифи на послуги з вивезення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі; номенклатура та обсяги небезпечних відходів у складі побутових відходів, збирання (приймання) та передача яких здійснюється у населеному пункті, зокрема напрями передачі, обсяги та джерела фінансування передачі небезпечних відходів спеціалізованим підприємствам);

б) методи сортування, перероблення, утилізації, знешкодження та захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, (наявність обладнання та споруд, їх технічний і санітарний стан та потужність, площі ділянок, розміщення в плані населеного пункту, наявність та кількість машин і механізмів на полігоні/звалищі побутових відходів, собівартість перероблення, утилізації, знешкодження та захоронення 1 м³ побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі);

в) інші заходи з санітарного очищення (кількість виловлених безпритульних тварин за звітний рік, засоби вилову, кількість та характеристика споруд із ліквідації трупів тварин, розміщення споруд, їх потужність; громадські туалети, кількість, тип, розміщення, організація їх експлуатації та обслуговування);

г) прибирання об'єктів благоустрою (загальна площа території та площа адміністративних районів; розміщення адміністративних районів у плані населеного пункту; вулично-дорожня мережа: її довжина, площа, у тому числі з удосконаленими покриттями, що прибираються механізованим способом; кількість і тип дощоприймачів; кількість піскобаз та їх розміщення на плані населеного пункту; організація роботи, засоби прибирання, парк прибиральних машин; питома вага механізованого та ручного прибирання, режими зимових і літніх прибиральних робіт, площі прибирання, номенклатура та фактичний об'єм небезпечних відходів у складі побутових, які виявляють під час прибирання об'єктів благоустрою, організація їх збирання та передачі спеціалізованим підприємствам);

д) бази утримання спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів, а також машин та механізмів з прибирання (місткість, розміщення, площа, інженерне обладнання; характеристика будівель і споруд і їх відповідність санітарним і технічним вимогам).

5.3 Розділ "Заходи з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів (твердих, великогабаритних, ремонтних, рідких), включаючи небезпечні відходи у їх складі" пояснювальної записки

5.3.1 На основі техніко-економічного порівняння різних проектних варіантів формують пропозиції щодо поводження з побутовими відходами, включаючи небезпечні відходи у їх складі. Визначають завдання впровадження або вдосконалення планово-регулярної системи збирання та перевезення побутових відходів, установлюють черговість охоплення території цією системою, режим роботи та періодичність збирання та перевезення побутових відходів, поділ населеного пункту за районами санітарного очищення, обсяги робіт; здійснюють розподіл функцій з вивезення побутових відходів між різними організаціями з урахуванням вимог щодо збирання та перевезення небезпечних відходів у їх складі.

Розглядають питання необхідності здійснення рекультивації земель, зайнятих несанкціонованими звалищами, полігонами побутових відходів після їх закриття, муловими майданчиками тощо, визначають площу земель, що мають бути рекультивовані.

5.3.2 Характеристика побутових відходів, норми надання послуг з вивезення побутових відходів.

Прогнозують зміну об'ємів утворення побутових відходів. Визначають об'єми утворення побутових відходів в цілому у населеному пункті і в районах санітарного очищення згідно з основними показниками генерального плану населеного пункту.

5.3.3 Методи збирання і зберігання побутових відходів

5.3.3.1 Розраховують середньодобові об'єми утворення побутових відходів (окремо – твердих, великогабаритних, ремонтних і рідких, окремих компонентів, що є у складі твердих побутових відходів, включаючи небезпечні відходи).

5.3.3.2 Розраховують необхідну кількість контейнерів для роздільного збирання побутових відходів та окремих компонентів, що є у складі твердих побутових відходів, у районах санітарного очищення з урахуванням їх наявності на період розроблення схеми.

5.3.3.3 Викладають вимоги до відокремлення небезпечних відходів на всіх етапах збирання побутових відходів та до організації передачі зібраних небезпечних відходів до спеціалізованих підприємств. Пропонують схему забезпечення відокремлення небезпечних відходів на всіх етапах поводження з побутовими відходами та місця їх тимчасового розміщення до передачі спеціалізованим підприємствам. Схема повинна передбачати відповідну номенклатуру та об'єми зазначених відходів, необхідні інструкції та процедури.

5.3.3.4 Вказують основні принципи розміщення контейнерів для зберігання побутових відходів на прибудинкових територіях, територіях загального користування, територіях підприємств, установ, організацій тощо.

5.3.3.5 Встановлюють можливих споживачів вторинної сировини, обґрунтовують необхідність будівництва підприємств із сортування та перероблення побутових відходів.

5.3.3.6 Розраховують потреби в урнах для збирання побутових відходів з території вулиць населених пунктів, спортивних споруд, водних станцій, пляжів, вокзалів, ринків, територій, зайнятих зеленими насадженнями. Вибирають тип урн, їх ємкість.

5.3.4 Перевезення побутових відходів

5.3.4.1 На підставі техніко-економічного порівняння варіантів визначають транспортну схему перевезення побутових відходів (твердих, великогабаритних, ремонтних і рідких), окремих компонентів твердих побутових відходів, небезпечних відходів, що є у складі побутових відходів (пряме

транспортування на об'єкти поводження з побутовими відходами або будівництво перевантажувальних/сортувальних станцій), визначають потребу у спеціально обладнаних транспортних засобах кожного типу, їх технічні характеристики, вказують періодичність і засоби їх миття та дезінфекції тощо.

5.3.4.2 Розраховують обсяг перевезень за районом санітарного очищення в залежності від річних об'ємів утворення побутових відходів та компонентів твердих побутових відходів і середньої відстані переїзду між місцями збирання побутових відходів та окремих компонентів твердих побутових відходів за районом.

5.3.4.3 У разі розгляду можливості розміщення перевантажувальних/сортувальних станцій обґрунтовують вибір саме цього варіанту, вказують кількість постів розвантаження в залежності від необхідної продуктивності станції, об'єми відходів, що перевантажуються, визначають середню відстань від місць збирання до станції в плані населеного пункту.

5.3.5 Сортування, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення побутових відходів

5.3.5.1 Визначають можливість застосування в населених пунктах методів сортування, перероблення, утилізації, знешкодження та захоронення побутових відходів, обґрунтовують вибір оптимального методу. Вказують місця розміщення підприємств сортування, перероблення, утилізації, знешкодження та захоронення побутових відходів у плані населеного пункту за районами обслуговування, орієнтовні площі ділянок і розміри санітарно-захисних зон, розрахункову продуктивність, технологічну схему роботи і методи сортування, перероблення, утилізації, знешкодження та захоронення відходів, наявність споживачів продуктів сортування, перероблення та утилізації.

5.3.5.2 Характеризують ділянки, де пропонується розміщення підприємств сортування, перероблення, утилізації, знешкодження та захоронення побутових відходів, надають пропозиції з інженерного обладнання та благоустрою їх територій, вказують чисельність обслуговуючого персоналу, кількість необхідних машин і механізмів.

5.3.5.3 Викладають вимоги до відокремлення небезпечних відходів на етапі сортування побутових відходів та вимоги до організації передачі зібраних небезпечних відходів до спеціалізованих підприємств.

5.4 Розділ "Заходи із збирання, перевезення, перероблення, знешкодження та захоронення промислових відходів III – IV класів небезпеки" пояснювальної записки

5.4.1 Розглядають питання поводження з промисловими відходами, щодо яких підтверджено належність до III – IV класів небезпеки та які підлягають знешкодженню, захороненню, переробленню чи утилізації. Визначають виробників промислових відходів III – IV класів небезпеки у населеному пункті. Здійснюють класифікацію промислових відходів III – IV класів небезпеки та визначають об'єми їх утворення. Надають рекомендації з організації збирання промислових відходів III – IV класів небезпеки та їх перевезення від місць утворення на об'єкти поводження з побутовими відходами, встановлюють умови їх приймання на об'єкти поводження з побутовими відходами.

5.4.2 Визначають об'єми утворення всіх видів промислових відходів III – IV класів небезпеки, що підлягають захороненню разом із побутовими відходами. Під час вирішення питання щодо захоронення промислових відходів III – IV класів небезпеки треба враховувати, що захоронення тих видів відходів, для яких визначені шляхи утилізації, заборонено.

5.5 Розділ "Заходи з прибирання об'єктів благоустрою" пояснювальної записки

5.5.1 Передбачають заходи щодо механізованого прибирання об'єктів благоустрою. Визначають методи прибирання та форми їх проведення. Вказують вихідні дані для розрахунків із прибирання об'єктів благоустрою: перелік об'єктів прибирання та їх площі, норми та об'єми утворення вуличного зм'ятання. У розрахунках враховують усі джерела утворення вуличного зм'ятання.

5.5.2 Вказують перелік і встановлюють черговість робіт зимового прибирання, терміни виконання окремих видів робіт, визначають обсяги операцій, надають класифікацію вулиць за чергами термінового (аврального) прибирання, рекомендують типи та кількість снігоприбиральних машин і механізмів, машин для розподілу технологічних матеріалів, які застосовують для боротьби із зимовою слизькістю, надають рекомендації з організації їх роботи. З урахуванням середньої висоти шару снігу, що випадає, і повторюваності снігопадів складають комплексну схему прибирання снігу з техніко-економічним порівнянням варіантів, рекомендують типи, розміщення та пропускну здатність установок для приймання та видалення снігу, а також піскобаз, визначають місця складування снігу (снігозвалища).

5.5.3 Визначають завдання літнього прибирання об'єктів благоустрою, включаючи їх підмітання, поливання, миття, очищення колодязів мережі відведення поверхневих вод, прибирання важкодоступних місць і ґрунтових наносів у лотках проїзної частини, рекомендують періодичність робіт літнього прибирання, склад технологічних операцій у залежності від інтенсивності руху на вулицях і проїздах; обґрунтовують вибір типів машин і механізмів для літнього прибирання, визначають їх кількість (з урахуванням встановленого завданням обсягу механізованого прибирання вулично-дорожньої мережі і території, зайнятих зеленими насадженнями, та необхідності зниження питомої ваги ручного прибирання).

5.5.4 Під час вирішення питань організації літнього прибирання об'єктів благоустрою особливу увагу звертають на визначення необхідної кількості:

- тротуаро-прибиральних машин для прибирання вулиць і майданів, територій житлових районів, зелених зон і спортивних комплексів;
- машин і механізмів для прибирання пляжів;
- автотранспортних засобів для перевезення зм'ятання до місць захоронення;
- спеціальних механізмів для миття пішохідних і транспортних тунелів, мостів, дорожніх знаків, опор ліхтарів, дощоприймачів.

Визначають місця складування бруду від очищення мережі відведення поверхневих вод. Вибирають місця розміщення баз прибиральних машин і пунктів для заправлення водою поливних машин, визначають загальні витрати води для поливання.

5.5.5 Наводять результати розрахунків загальної кількості прибиральних машин і механізмів за окремими варіантами; основні показники типових проектів баз спецавтотранспорту та допоміжних машин; для їх будівництва вибирають ділянки на плані населеного пункту і надають характеристику. Наводять розташування, тип і потужність баз (гаражів) для прибиральної техніки, баз для приготування та складування спеціальних матеріалів, пунктів заправлення водою.

5.6 Розділ "Інші заходи санітарного очищення" пояснювальної записки

5.6.1 Визначають методи вилову безпритульних тварин, тип і кількість транспортних засобів. Визначають пропускну здатність і технологічну схему спеціального обладнання та споруд для тимчасового утримання тварин (притулків для тварин), а також утилізації, кремації чи захоронення трупів тварин; площі ділянок, розміщення цих споруд у плані населеного пункту, розміри санітарно-захисних зон.

5.6.2 Визначають відповідно до чинних норм загальну кількість громадських вбиралень у населеному пункті за чергами реалізації схеми; намічають місця їх будівництва за районами очищення (конкретна прив'язка здійснюється під час розроблення проектів детальних планів території). Надають рекомендації з організації робіт із прибирання, миття та дезінфекції громадських вбиралень.

5.7 Розділ "Вплив на навколишнє середовище" пояснювальної записки

5.7.1 Розглядають питання ліквідації шкідливих викидів об'єктів поводження з побутовими відходами, що рекомендуються для впровадження, указують заходи щодо захисту атмосфери та гідросфери у відповідних частинах населеного пункту; розраховують очікуваний рівень забруд-

нення повітря та підземних і ґрунтових вод, взявши до уваги існуючий фон, специфічну токсичність інгредієнтів викидів, ефективність різних систем санітарного очищення тощо.

5.7.2 Надають характеристику основних інгредієнтів забруднення, джерелом яких є об'єкти поводження з побутовими відходами. Встановлюють зони впливу та поширення шкідливих викидів, рівнів забруднення підземних вод. Намічають заходи щодо очищення викидів об'єктів поводження з побутовими відходами.

Визначають умови розміщення об'єктів поводження з побутовими відходами з урахуванням пануючих напрямків вітрів; встановлюють розміри санітарно-захисних зон.

5.8 Розділ "Техніко-економічні показники та розрахунок обсягів фінансування" пояснювальної записки

5.8.1 Наводять нормативи, що лежать в основі розрахунку порівняльної економічної ефективності варіантів і визначення їх техніко-економічних показників; здійснюють розрахунок обсягів фінансування санітарного очищення (за окремими варіантами), а також будівництва об'єктів поводження з побутовими відходами, придбання спеціально обладнаних транспортних засобів, прибиральних та допоміжних машин, механізмів та інвентарю. Розрахунок капітальних вкладень виконують відповідно до ДБН Д.1.1-1-2000 (у формі зведення витрат). Витрати на придбання машин, механізмів, обладнання та інвентарю приймають за цінами відповідних прейскурантів і договірними цінами.

5.8.2 Розраховують річні експлуатаційні витрати на поводження з побутовими відходами, включаючи небезпечні відходи у їх складі, і прибирання об'єктів благоустрою за варіантами; визначають чисельність обслуговуючого персоналу, собівартість операцій поводження з побутовими відходами. Встановлюють основні якісні та кількісні показники схеми, що характеризують проектні пропозиції.

5.8.3 На підставі аналізу техніко-економічних показників варіантів приймають конкретне проектне рішення про розвиток системи санітарного очищення, щодо якого викладають основні висновки і рекомендації, вказують обсяги робіт, дають стислу характеристику запропонованих об'єктів поводження з побутовими відходами; вказують місця їх розміщення в плані населеного пункту; наводять кількість машин і механізмів, а також орієнтовні обсяги фінансування.

Результати розрахунків наводять у таблицях згідно з додатком Б.

6 ВИМОГИ ДО ГРАФІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ СХЕМИ САНІТАРНОГО ОЧИЩЕННЯ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

6.1 У графічну частину входять такі креслення:

- схема санітарного очищення населеного пункту. Існуючий стан;
- схема санітарного очищення населеного пункту. Перспективний розвиток.

6.2 На кресленні "Схема санітарного очищення населеного пункту. Існуючий стан" відображають території населеного пункту, охоплені планово-регулярною системою санітарного очищення; території населеного пункту, що прибираються спеціалізованими організаціями комунального господарства; існуючі об'єкти поводження з побутовими відходами; межі районів санітарного очищення, середню відстань від районів санітарного очищення до об'єктів поводження з побутовими відходами, місця тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових відходів до передачі спеціалізованим підприємствам.

6.3 На кресленні "Схема санітарного очищення населеного пункту. Перспективний розвиток" відображають:

- існуючі території та території перспективного будівництва, що мають бути охоплені планово-регулярною системою санітарного очищення;
- результати розрахунків об'ємів побутових відходів та промислових відходів III – IV класів небезпеки з урахуванням соціального та демографічного розвитку території населеного пункту;
- заплановані об'єкти поводження з побутовими відходами;

- підприємства, що є споживачами роздільно зібраних компонентів побутових відходів, а також продуктів перероблення побутових відходів;
- заплановані місця тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових відходів до передачі спеціалізованим підприємствам;
- заплановані бази спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів, машин і механізмів для прибирання;
- оптимальні шляхи перевезення побутових відходів від центрів існуючих та перспективних районів санітарного очищення до перспективних об'єктів поводження з побутовими відходами (стрілками-напрямами);
- техніко-економічні показники варіантів схеми.

ДОДАТОК А
(довідковий)

**ПРИБЛИЗНИЙ ПЕРЕЛІК МАТЕРІАЛІВ, ЩО СКЛАДАЄ ЗАВДАННЯ
НА РОЗРОБЛЕННЯ СХЕМИ САНІТАРНОГО ОЧИЩЕННЯ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ**

1. Назва населеного пункту _____
2. Підстава для розроблення схеми _____
3. Замовник розроблення схеми _____
4. Розробник схеми _____
5. Строк розроблення схеми _____
6. Строк, на який розробляється схема _____ років.
Строк розрахункового етапу схеми _____ років.
7. Чисельність населення з урахуванням маятникової міграції та середньорічної чисельності туристів і гостей відповідно до генерального плану населеного пункту.
8. Норми надання послуг з вивезення побутових відходів.
9. Розподіл території населеного пункту за районами санітарного очищення. Межу районів визначати під час розроблення схеми.
10. Необхідно визначати (з урахуванням перспективного розвитку):
  - а) методи поводження з побутовими відходами, включаючи небезпечні відходи у їх складі, промисловими відходами III – IV класів небезпеки, які відповідно до ДСанПіН 2.2.7.029-99 можуть прийматися на полігони побутових відходів;
  - б) методи прибирання об'єктів благоустрою, методи знешкодження вуличного змітання;
  - в) обсяги робіт із санітарного очищення;
  - г) тип, кількість, технічні характеристики контейнерів для зберігання побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, машин, механізмів, устаткування;
  - д) тип, кількість, потужність і розміщення в плані населеного пункту об'єктів поводження з відходами;
  - е) доцільність розширення, реконструкції, модернізації існуючих та будівництва нових об'єктів поводження з побутовими відходами та прибирання території населеного пункту, в тому числі:
    - баз спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів, машин і механізмів для прибирання;
    - перевантажувальних/сортувальних станцій;
    - підприємств сортування та перероблення побутових відходів;
    - підприємств термічного перероблення побутових відходів;
    - полігонів побутових відходів (сміттєзвалищ);
    - місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових відходів до їх передачі спеціалізованим підприємствам;
    - зливних станцій;
    - піскобаз;
    - снігозвалищ тощо.
  - є) обсяги фінансування заходів, передбачених схемою;
  - ж) обсяги здійснення робіт із планово-регулярного механізованого прибирання територій з удосконаленими покриттям (за типами територій);

- з) обсягів механізованого посипання проїзної частини вулиць і доріг під час ожеледиць і снігопадів у відсотках від їх загальної площі;
- и) способів та обсягів ліквідації запропонованими способами снігу під час разових снігопадів;
- і) інших заходів із санітарного очищення.

Примітка. Склад завдання на розроблення схеми може змінюватися відповідно до особливостей населеного пункту.

ДОДАТОК Б
(довідковий)ФОРМА ОСНОВНИХ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ СХЕМИ
САНІТАРНОГО ОЧИЩЕННЯ

Таблиця Б.1 – Показники для розрахунку обсягів робіт

Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан	Розрахунковий етап від 3 до 7 років	Етап 15-20 років
Річні об'єми утворення твердих побутових відходів	тис. м ³			
Річні об'єми утворення великогабаритних побутових відходів	»			
Річні об'єми утворення ремонтних побутових відходів	»			
Річні об'єми утворення небезпечних відходів у складі побутових відходів	»			
Річні об'єми утворення рідких побутових відходів	»			
Річні об'єми утворення промислових відходів III – IV класів небезпеки, які відповідно до ДСанПіН 2.2.7.029-99 можуть прийматися на полігони побутових відходів	»			
Площа механізованого прибирання об'єктів благоустрою у тому числі:				
вулиці	тис. м ²			
дороги	»			
площі	»			
тротуари	»			
Витрати технологічних матеріалів для оброблення покриттів у зимовий період	тис. м ³			
Витрати технічної води для поливання та миття територій	»			
Чисельність обслуговуючого персоналу, в т.ч. – за типами робіт	чол.			

Таблиця Б.2 – Кількість обладнання, спеціально обладнаних транспортних засобів, машин та механізмів, інформація щодо об'єктів поводження з побутовими відходами

Види робіт	Одиниця виміру	Існуючий стан	Розрахунковий етап від 3 до 7 років	Етап 15-20 років
Контейнери для зберігання твердих побутових відходів (в т.ч. за об'ємом)	од.			
Контейнери для зберігання вторинної сировини у разі роздільного збирання твердих побутових відходів (в т.ч. за видами вторинної сировини та об'ємом контейнерів)	»			
Контейнери для зберігання небезпечних відходів, що є у складі побутових відходів	»			
Контейнери для зберігання ремонтних відходів (в т.ч. за об'ємом)	»			
Контейнери для зберігання великогабаритних відходів (в т.ч. за об'ємом)	»			
Урни (в т.ч. за об'ємом)	»			
Спеціально обладнані транспортні засоби для збирання та перевезення твердих, ремонтних, великогабаритних, рідких побутових відходів, у т.ч. за типами машин	»			
Машини і механізми для захоронення	»			
Машини та механізми для механізованого прибирання об'єктів благоустрою, в т.ч. за типами машин та їх призначенням	»			
Інший транспорт	»			
Інвентар для прибирання	»			
Об'єкти поводження з побутовими відходами				
Підприємства сортування та перероблення побутових відходів				
Кількість	од.			
Продуктивність	тис. т/рік			
Звалища побутових відходів				
Кількість	од.			
Площа	тис. м ²			
Полігони побутових відходів				
Кількість	од.			
Площа	тис. м ²			

Таблиця Б.3 – Обсяги фінансування та експлуатаційні витрати схеми санітарного очищення

Статті витрат	Одиниця виміру	Розрахунковий етап від 3 до 7 років	Етап 15-20 років
Обсяги фінансування			
Будівництво об'єктів поводження з побутовими відходами, в т.ч.:			
полігони побутових відходів	тис. грн.		
перевантажувальні станції	»		
підприємства сортування та перероблення побутових відходів	»		
підприємства термічного перероблення побутових відходів	»		
зливні станції	»		
бази спеціально обладнаних транспортних засобів, машин і механізмів для прибирання	»		
піскобази	»		
інші об'єкти	»		
Придбання спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі	»		
Придбання машин, механізмів, інвентарю для прибирання об'єктів благоустрою	»		
Придбання машин і механізмів для полігона побутових відходів	»		
Усього	»		
Експлуатаційні витрати на:			
збирання та перевезення побутових відходів (крім збирання, перевезення та передачі спеціалізованим підприємствам небезпечних відходів у складі побутових відходів)	»		
збирання, перевезення та передачу спеціалізованим підприємствам небезпечних відходів у складі побутових відходів	»		
перероблення побутових відходів	»		
утилізацію побутових відходів	»		
захоронення побутових відходів	»		
збирання, перевезення та захоронення промислових відходів III та IV класів небезпеки	»		
прибирання об'єктів благоустрою	»		
збирання, перевезення та складування снігу	»		

Кінець таблиці Б.3

Статті витрат	Одиниця виміру	Розрахунковий етап від 3 до 7 років	Етап 15-20 років
Питомі експлуатаційні витрати на:			
збирання та перевезення 1 м ³ побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі	тис.грн./м ³		
перероблення 1 м ³ побутових відходів	»		
утилізацію 1 м ³ побутових відходів	»		
знешкодження 1 м ³ побутових відходів	»		
захоронення 1 м ³ побутових відходів	»		
збирання, перевезення та захоронення 1 м ³ промислових відходів III та IV класів небезпеки	»		
прибирання 1000 м ² території	тис.грн./тис.м ²		
збирання, перевезення та складування 1 т снігу	тис.грн./т		

ДОДАТОК В
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.08.1998 № 1216 "Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів"
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.08.1998 № 1218 "Про затвердження Порядку розроблення, затвердження і перегляду лімітів на утворення та розміщення відходів".
3. Закон України "Про благоустрій населених пунктів"
4. Закон України "Про автомобільні дороги"
5. Закон України "Про відходи"
6. Державні санітарні норми і правила утримання територій населених місць, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 № 145, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05.04.2011 за № 457/19195
7. Земельний кодекс України
8. Водний кодекс України
9. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"
10. Закон України "Про природно-заповідний фонд України"
11. Закон України "Про охорону атмосферного повітря"
12. Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення"
13. Закон України "Про екологічну експертизу"
14. Закон України "Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку"
15. Закон України "Про охорону земель"
16. Указ Президента України від 01.11.2008 № 995/2008 "Про деякі заходи щодо збереження та відтворення лісів і зелених насаджень"
17. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.07.1995 № 554 "Про перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку"
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.05.1996 № 486 "Порядок визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них"
19. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 № 2024 "Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів"
20. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2001 № 1598 "Про затвердження переліку найбільш поширених і небезпечних забруднюючих речовин, викиди яких в атмосферне повітря підлягають регулюванню"
21. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 826 "Про затвердження Порядку визначення відновної вартості об'єктів благоустрою"
22. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010 "Про затвердження Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів"
23. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 "Про затвердження Правил вивезення побутових відходів"
24. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 461 "Питання прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів"
25. Наказ Держжитлокомунгоспу України від 23.09.2003 № 154 "Про затвердження Порядку проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою населених пунктів", зареєстрований у Мін'юсті 12.02.2004 за № 189/8788

26. Наказ Держжитлокомунгоспу України від 19.11.2003 № 193 "Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України "Про поховання та похоронну справу", зареєстрований у Мін'юсті 08.09.2004 за № 1110/9709
27. Наказ Держжитлокомунгоспу України від 17.05.2005 № 76 "Про затвердження Правил утримання жилих будинків та прибудинкових територій", зареєстрований у Мін'юсті України від 25.08.2005 за № 927/11207
28. Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 24.12.2001 № 226 "Інструкція з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України", зареєстрований у Мін'юсті 25.02.2002 за № 182/6470
29. Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 "Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України", зареєстрований у Мін'юсті 27.07.2006 за № 880/12754
30. Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.01.2006 № 8 "Про затвердження Методики розроблення оцінки впливу на навколишнє природне середовище для об'єктів поводження з твердими побутовими відходами".
31. Наказ Мінжитлокомунгоспу України від 01.06.2010 № 170 "Про затвердження норм часу на роботи із збирання та перевезення побутових відходів"
32. Наказ Мінжитлокомунгоспу України від 07.06.2010 № 176 "Про затвердження Методичних рекомендацій з організації збирання, перевезення, перероблення та утилізації побутових відходів"
33. Наказ Мінжитлокомунгоспу України від 30.07.2010 № 259 "Про затвердження Правил визначення норм надання послуг з вивезення побутових відходів", зареєстрований у Мін'юсті України 29.09.2010 за № 871/18166
34. Наказ Мінжитлокомунгоспу України від 01.12.2010 № 435 "Про затвердження Правил експлуатації полігонів побутових відходів", зареєстрований у Мін'юсті України 22.12.2010 № 1307/18602
35. Наказ Мінрегіону України від 01.08.2011 № 133 "Про затвердження Методики роздільного збирання побутових відходів", зареєстрований у Мін'юсті України від 10.10.2011 за № 1157/19895
36. ДСТУ 3587-97 Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану
37. СОУ ЖКГ 10.09-014:2010 "Побутові відходи. Технологія перероблення органічної речовини, що є у складі побутових відходів"
38. СОУ ЖКГ 03.09-17:2010 "Побутові відходи. Технологія перероблення відходів пластмас, паперу та картону, що є у складі твердих побутових відходів"
39. СОУ ЖКГ 03.09-18:2010 Побутові відходи. Технологія перероблення відходів скла, що є у складі твердих побутових відходів
40. ДБН 360-92** Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень
41. ДБН А.2.2-1-2003 Проектування. Склад і зміст матеріалів оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд
42. ДБН А 2.2-3-2012 Проектування. Склад та зміст проектної документації на будівництво
43. ДБН Б.2.4-1-94 Планування і забудова сільських поселень
44. ДБН Б.2.2-1-2008 Планування і забудова міст, селищ і функціональних територій. Кладовища, крематорії та колумбарії. Основи проектування
45. ДБН В.1.1-7-2002 Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва
46. ДБН В.2.3-5-2001 Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів

47. ДБН Д.1.1-7-2000. Правила визначення вартості проектно-дослідницьких робіт для будівництва, здійснюваного на території України
48. ДБН Б.1.1-14:2012 "Склад та зміст детального плану територій"
49. ДБН Б.1.1-15:2012 "Склад та зміст генерального плану населеного пункту"
50. ДСП № 172-96 Державні санітарні правила розміщення, улаштування та експлуатації оздоровчих закладів
51. ДСП № 173-96 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів
52. ДСанПін 2.2.4-171-10 Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною
53. ДСП 201-97 Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених місць
54. ДСанПін 2.2.7.029-99 Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення
55. СанПин 2605-82 Санитарные нормы и правила обеспечения инсоляцией жилых и общественных зданий и территории жилой застройки. (Санітарні норми і правила забезпечення інсоляцією житлових та громадських будинків і території житлової забудови)
56. СанПин 4630-88 Санитарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнений (Санітарні норми та правила охорони поверхневих вод від забруднень)
57. ГОСТ 17.1.5.02-80 Охрана природы. Гидросфера. Гигиенические требования к зонам рекреации водных объектов (Охорона природи. Гідросфера. Гігієнічні вимоги до зон рекреації водних об'єктів)
58. ДБН В.2.4-2-2005 Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування
59. ДБН Д.1.1-1-2000 Правила визначення вартості будівництва

УКНД 13.030.10

Ключові слова: схема, технічне завдання, санітарне очищення, побутові відходи, прибирання, територія, машини, механізми, капіталовкладення, погодження, затвердження, орган місцевого самоврядування

*****

Редактор – А.О. Луковська
Комп'ютерна верстка – В.Б. Чукашкіна

Формат 60x84¹/₈. Папір офсетний. Гарнітура "Mirion Pro"
Друк офсетний.

Державне підприємство "Укрархбудінформ".
вул. М. Кривоноса, 2А, корп. 3, м. Київ-37, 03037, Україна.
Тел. 249-36-62

Відділ реалізації: тел.факс (044) 249-36-62 (63, 64)
E-mail: uabi90@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців
ДК № 690 від 27.11.2001 р.